

Poul Schlüters tale ved Folketingets åbning

Taler

Poul Schlüter
Statsminister

Dato

1. oktober 1985

Sted

Christiansborg

Det skal være lettere at være dansker.

Det var det mål, regeringen for tre år siden satte op for sit arbejde.

Det var ikke nogen tilfældighed, for der var flere og flere mennesker, der følte, at det blev sværere og sværere for dem. De følte en voksende uro og utryghed over for fremtiden.

Det var mennesker, som gerne ville opleve, at der var en mening med og et indhold i deres dagligdag, folk, som kunne lide at have et arbejde at stå op til om morgenen, som kunne lide at skabe noget, sætte noget i gang til gavn for dem selv og samfundet. Og det var mennesker, der tænkte ud over dagen i dag, som begyndte at føle uro for, hvordan deres vilkår – og deres børns – ville blive om nogle år.

Det var egentlig slet ikke så let at være lønmodtager. Arbejdsløsheden var høj. Det var slemt for dem, der var ramt af den. Men hvad værre var: i de år fra 1979

til 1982 steg arbejdsløsheden med gennemsnitligt 30.000 om året. Frygten for at blive arbejdsløs bredte sig til flere og flere. Hvornår bliver det min tur? Hvornår står jeg som langtidsledig med det triste perspektiv, at jeg hvert andet år kan få et jobtilbud, som i de fleste tilfælde ikke fører nogen steder hen? Sådan tænkte dengang mange i dyb alvor, og de spørgsmål blev mere og mere påtrængende, og de blev det jo faktisk for hundredtusinder.

Men nattesøvnen kunne blive lige så urolig for titusinder af små og store erhvervsdrivende. De så deres konkurrenceevne blive forringede.: Indtjeningen skrumpede ind, og gæld og renteudgifter steg, så de måtte spørge sig selv: hvornår bliver det min tur til at dreje nøglen om? Det var slet ikke noget teoretisk problem, for der var mange, der måtte gå den vej.

Det var heller ikke let for dem, som havde ideer, som gerne ville sætte noget nyt i gang. De måtte slås med et højt renteniveau og et kraftigt stigende omkostningsniveau, og i mange tilfælde fik pessimismen overtaget over lysten til at gå i gang, for risikoen var for stor.

Eller dem, der gerne ville spare op til et hus eller til at imødegå svigtende erhvervsevne eller for at skabe sig en lidt bedre alderdom. Hvordan var deres udsigter med den inflation, vi havde dengang?

Den stigende gældsætning – både gælden til udlandet og statens indenlandske gældsætning – virkede også som et deprimerende tryk. Hvornår ville udlandet sige stop over for det voksende underskud? Og hvad så?

Og statens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse voksede år for år. Statens udgifter til forrentning af den indenlandske gæld steg eksplosivt. Hvor længe ville det vare, før der ikke var penge tilovers til en ordentlig hjælp til de gamle, de syge, de handicappede eller til at give vore børn og unge en ordentlig uddannelse?

I det hele taget var vel tilværelsen særlig utryk for dem af os, som havde børn. Hvordan var udsigterne for deres fremtid? Var de blot i færd med at uddanne sig til at gå ind i køen af langtidsledige?

Kort sagt: store dele af befolkningen var faktisk grebet af modløshed, pessimisme og frygt for fremtiden.

Nu er der så gået 3 år, siden en ny regering begyndte sit arbejde. Jeg vil ikke påstå, at det i dag er let at være dansker. Men det er på en lang række af de områder, jeg har nævnt, blevet lettere, end det var for tre år siden. Og vi kan nå et langt stykke videre, hvis vi fastholder den politik, regeringen og et flertal i folkettinget har tilrettelagt, hvis vi udbygger den og tilpasser den på de områder, hvor udviklingen hele tiden stiller krav om det.

Det er åbenbart, at en hel del af de problemer, der tyngede os og skabte uro og bekymring hos os, hang sammen med den økonomiske udvikling, som den forløb, indtil den ny politik kunne slå igennem – og det begyndte den at gøre i

løbet af foråret 1983. I det hele taget gælder det jo, at vi er nødt til at få skabt orden i økonomien, for at vi kan få løst en række af de problemer, der gør hverdagen lidt sur for os.

Jeg tror, enhver kan se, at der er skabt et bedre klima for vore arbejdspladser. Det markante rentefald og en indkomspolitik, der muliggør en stadig forbedring af konkurrenceevnen, har fjernet den pessimisme, som prægede vore virksomheder og vore igangsættere. Nu tør man sætte noget i gang, nu tør man skabe nye arbejdspladser. Det betyder ikke, at det er alle virksomheder, der har det godt i dag. Udviklingen kræver mange omstillinger. Der er ind imellem noget gammelt, der må vige for noget nyt. Men i dag er balancen positiv. Siden udviklingen vendte i foråret 1983, er der skabt over 90.000 nye arbejdspladser – og de er næsten udelukkende skabt i den private sektor.

Det er en udvikling, som samtidig har været med til at lette den frygt for fremtiden, som ikke mindst lønmodtagerne uvilkårligt måtte leve med i en periode med fortsat stigende arbejdsløshed.

Vi har stadig en arbejdsløshed, som er alt for stor. Regeringen er helt på det rene med de sociale og menneskelige problemer, det skaber. Men vi lever ikke længere med frygten for, at flere og flere måned efter måned skal blive ramt af arbejdsløshed. Tværtimod: siden udviklingen vendte, er der blevet ca. 40.000 færre arbejdsløse – og det på trods af den store tilgang til arbejdsmarkedet. Der er nu færre mennesker, som på grund af arbejdsløshed er henvist til kontanthjælp. Og vi har lov til at regne med, at den udvikling vil fortsætte i de kommende år.

Det hjælper i høj grad de unge. Antallet af arbejdsløse under 25 år er fra maj 1983 til maj i år faldet fra 71.000 til under 60.000. Vi har færre unge arbejdsløse, end de har i de andre EF-lande. Og det er naturligvis lettere at få en uddannelse i et erhvervsliv i fremgang, end det var i et erhvervsliv, der var præget af mismod og tilbagegang.

Det er også i løbet af de tre år lykkedes at fjerne den utryghed, der fulgte i kølvandet på den stadige forringelse af statsfinanserne. Vi har fortsat et underskud på statens budget. Men vi kan nu begynde at se enden på det underskud. I 1985 skønner vi at det bliver på 36 mia kr. For 1986 budgetterede finansministeren, da han forelagde sin finanslov, med et underskud på 26 mia kr. Vi føler os helt sikre på, at det underskud er helt væk, når vi når frem til 1990. Det forudsætter selvfølgelig, at vi fastholder den stramhed i udgiftspolitikken, som ligger i, at det offentliges udgifter reelt ikke må stige. Her er ingen vej udenom.

Fastholdelsen af denne udgiftspolitik vil gøre det nødvendigt, at vi til stadighed foretager mange omprioriteringer i de offentlige budgetter. Vi har jo ikke råd til – det ville ikke være klogt – at lade budgetterne fryse fast én gang for alle i fastlagte mønstre. Og der er naturligvis nye opgaver, som skal løses. F.eks. skal vi nu indføre en ny regulering af dagpengenes maksimumssats, og der skal ske en gradvis forbedring af Statens Uddannelsesstøtte, bl.a. gennem en koordinering af støttesatserne. Men vi bliver nødt til at være tilbageholdende på andre områder, hvor behovene kan være blevet mindre påtrængende i tidens løb.

Det, jeg her har sagt, gælder for kommunerne såvel som for staten. I disse år kan det ikke nytte at tro, at vi kan forbedre forholdet mellem kommunerne og deres borgere ved bare at udvide drift og anlæg i kommunerne. For det er selvfølgelig

nødvendigt, at såvel kommunerne som staten lader være med at forøge deres udgifter netop nu og lever op til de retningslinjer, der er afstukket for de kommunale budgetter. Det, der altså er afgørende, er, at den samlede offentlige udgiftspolitik ikke bliver gennemhullet.

Men siden regeringen trådte til, er der da på en række områder gennemført større frihed for den enkelte kommune inden for de givne rammer. Frikommuneprojektet er et væsentligt reformarbejde, som vil føre til bedre publikumsbetjening og større kommunal selvstændighed. Refusionsomlægning og decentralisering af det kommunale løntilsyn er to andre eksempler på udvidelse af den kommunale selvbestemmelse.

Det økonomiske opsving skaber imidlertid nye problemer, og dem skal vi nu være parate til at gribe ind over for. Det gælder først og fremmest udviklingen på betalingsbalancen, som har været klart utilfredsstillende i det sidste års tid. Vi fik et markant fald i underskuddet i 1983, men i løbet af 1984 og især i 1985 er der sket en mærkbar forværring af betalingsbalancen.

Der er flere årsager til den udvikling. I 1984 steg det private forbrug. Den forbedring, der skulle komme fra den stigende anvendelse af danske energikilder – olie, naturgas, halm og flis – er blevet modvirket af et større brændselsforbrug, fordi vinteren var så lang og hård. De meget høje dollarkurser i begyndelsen af året har givet os merudgifter både til varekøb og til rentebetalinger. Men de to væsentlige faktorer bag forringelsen af betalingsbalancen i 1985 har dels været en meget kraftig stigning i importen af maskiner og andet kapitaludstyr, dels en for svag udvikling i industrieksporten i den første del af 1985.

Allerede i årets første fem måneder var importen af investeringsvarer 12-13 pct. højere end niveauet i 1984, og i juni-juli udviklede importen af investeringsvarer – maskiner og al den slags – sig eksplosivt, til et niveau, som faktisk var ca. 33 pct. over 1984-niveauet. Det skal man lægge mærke til. Selv om det belaster betalingsbalancen, så betragter regeringen den udvikling som noget positivt. Hvorfor nu det? Det gør vi, fordi vi har brug for at få investeret i nye arbejdspladser og for at få bestående arbejdspladser gjort mere moderne og effektive. Det er noget, der peger fremad. I det omfang en midlertidig stigning i underskuddet på betalingsbalancen skyldes netop investeringer i erhvervslivet, finder vi det ikke foruroligende.

Mens vi har kunnet glæde os over, at landbruget har forøget sin valutaindtjening med 13-14 pct. i den første del af året, har udviklingen i industrieksporten i årets første fem måneder været skuffende – i løbende priser faktisk kun ca. 1 pct. over 1984-niveauet. Tallene for juni og juli peger imidlertid i retning af, at et opsving er på vej. I de to måneder var niveauet for industrieksporten 12-13 pct. højere end 1984-niveauet. De oplysninger, vi har om ordreindgang og ordrebeholdninger, peger i retning af, at denne stigning er udtryk for en varig tendens.

Vi må i dag bedømme situationen sådan, at vi i 1985 får et utilfredsstillende stort underskud på betalingsbalancen, men at niveauet for underskuddet vil falde i løbet af efteråret og i 1986. Vi kan ikke i dag med større sikkerhed afgøre, om denne tendens til forbedring vil blive tilstrækkelig stærk. Regeringen er fast besluttet på at fastholde den genopretningslinje, vi fra starten har afstukket, men vi ønsker ikke at handle i panik, hvis vi uden yderligere foranstaltninger kan få en tilfredsstillende udvikling i 1986.

Der er i alle tilfælde et klart behov for, at vi styrker den industrielle udvikling i vort land og får øget eksportmulighederne. Jeg kan oplyse, at industriministeren i slutningen af oktober vil fremlægge regeringens strategi for de kommende års udvikling i form af en industripolitisk redegørelse. Vi vil endvidere give det direkte arbejde for at fremme eksporten en stærkere placering. Vi har indledt drøftelser med erhvervene for at finde frem til, hvordan vi kan få det bedste udbytte af denne indsats.

Vi bliver også nødt til at følge udviklingen i bygge- og anlægssektoren nøje og justere vor politik i lyset af den udvikling, der nu er i gang. Det er glædeligt, at arbejdsløsheden på dette område er ved at forsvinde, men vi må være på vagt for at undgå, at der ligefrem opstår kapacitetsmangel. Vi ved af erfaring, at det kan skabe inflationstendenser, som let spreder sig til andre områder. Vi har allerede set tendenser i den retning. Vi må undgå, at de slår igennem. Vi vil derfor lette trykket ved at udskyde eller strække offentlige bygge- og anlægsarbejder.

Vi har nu på de enkelte ministerområder under finansministerens ledelse iværksat en nøje gennemgang af igangværende og planlagte bygge- og anlægsarbejder for at få opstillet en liste over, hvor det er muligt at holde igen. Vi vil naturligvis tage hensyn til de regionale forskelle, som fortsat gør sig gældende med hensyn til disse flaskehalsproblemer. Indenrigsministeren har samtidig henstillet til kommuner og amter, at de på tilsvarende måde går deres bygge- og anlægsprogrammer igennem.

Men der er også andre områder, hvor opsvinget – som vi har ønsket, og som nu er slået igennem så stærkt – skaber, hvad vi med et sært ord plejer at kalde flaskehalse. Vi hører i stigende omfang om arbejdspladser, der faktisk ikke rigtig kan udnytte deres muligheder, fordi de på trods af den almindelige arbejdsløshed mangler medarbejdere, som har netop de rigtige kvalifikationer,

som denne arbejdsplads har brug for.

Det er et vigtigt problem. Det er skadeligt for samfundsøkonomien. Vi risikerer at gå glip af beskæftigelses- og eksportmuligheder. Ofte kan savnet på en arbejdsplads af tre specialister på et eller andet bestemt område være afgørende for, om 100 andre får et job. Og det er selvfølgelig frustrerende for en masse mennesker: for de virksomhedsledere, som brænder efter at få sat noget i gang, og for de mennesker, som af den grund bliver holdt fast i arbejdsløshed.

Det er et problem, vi må se at få løst hurtigst muligt. Vi skal først have problemet kortlagt nøje, og det skal gå stærkt. Og så skal vi have skabt oplysning om, hvor det er, mulighederne for beskæftigelse ligger. Og vi skal bruge vort uddannelsessystem smidigt, så folk får mulighed for at få de nødvendige kvalifikationer. Vi skal bl.a. bane vejen for, at det gamle skel mellem mands- og kvindefag bliver fjernet, så kvinderne kan få flere muligheder for at få arbejde.

Her vil jeg meget stærkt appellere til vore virksomheder. Vi tror, virksomhederne bør undersøge, om ikke de i høj grad selv kan være med til at uddanne de folk, de har brug for, bl.a. ved, at de gør mere brug af den nye efteruddannelseslov. De må samarbejde med undervisnings- eller forskningsinstitutioner, som til gengæld må være mere udadvendte og mere servicebetonede. Vi må også appellere til arbejdsmarkedets organisationer. De må medvirke til at opbløde gamle faggrænser, så vi kan få en større bevægelighed på arbejdsmarkedet, og jeg tror, at de selv er opmærksomme på problemet. Vi må alle være parate til at handle utraditionelt, for så kan vi få disse problemer løst og alle muligheder for ny beskæftigelse udnyttet.

Regeringen mener, at opgaverne i den kommende tid bliver at fastholde linjen i regeringens genopretnings- og moderniseringspolitik konsekvent og så foretage de justeringer, som er nødvendige og gavnlige.

Vi skal også i de kommende år sikre en udvikling i priser og lønninger, som er så behersket, at vi kan blive ved med at forbedre vor konkurrenceevne, sådan at vi kan bevare optimismen og fremdriften i erhvervslivet og fortsætte med at skabe stadig flere arbejdspladser.

Jeg tror ikke, nogen vil opfatte det som en overraskelse, når jeg siger, at regeringen mener, vi skal fastholde den offentlige udgiftspolitik, som er ført, så vi kan komme af med fortsat gældsætning. Men samtidig skal vi lægge tingene sådan til rette, at de enkelte mennesker kan mærke, at den indsats, vi gør i disse år, er noget, der kommer dem til gode, giver dem lettelser i deres hverdag, sikrer dem større tryghed over for fremtiden – ikke mindst giver dem flere valgmuligheder og mere frihed. Det er det, der efter regeringspartiernes opfattelse må være formålet med det hele.

Det økonomiske opsving betyder større produktion og mere velstand. Det betyder, at vi efter en række år med faldende realindtægter igen kan få en beskeden stigning i realindtægterne, men vi skal især bruge det danske samfunds velstandsstigning til hurtigst muligt at fjerne gældsætningen og samtidig til at få bygget flere arbejdspladser, så vi kan få endnu flere mennesker i arbejde.

Derfor skal vi have sat opsparingen i vejret. Det er en stor opgave i de

kommende år. Vi synes, det er bedst, hvis stigningen i opsparingen kan komme på den måde, at vi alle sammen forøger vor private opsparing, hvis vi sparer op til de ting, vi gerne vil have, i stedet for at købe dem på klods – biler, hårde hvidevarer, boliger – hvis vi i højere grad selv sparer op for at sikre os over for uforudsete vanskeligheder eller for at få det lidt bedre, når vi bliver ældre. Det vil være godt for samfundsøkonomien, men det vil også give den enkelte større tryghed og tilfredshed. Derfor lægger regeringen vægt på at føre en politik, som kan stimulere den private opsparing. Den lavere inflation, vi nu oplever, vil i sig selv styrke opsparingen, men der er utvivlsomt brug for andre incitamenter.

Vi betragter det som noget meget værdifuldt, at den skattereform, der blev aftalt i foråret, på en lang række punkter animerer til at forøge opsparingen. Den nye beskatning af kapitalindkomster betyder lavere beskatning af renteindtægter og gør det mindre fordelagtigt at stifte gæld. Den særlige virksomhedsbeskatning er indrettet sådan, at den stimulerer opsparingen i de virksomheder, der ikke drives i selskabsform. Samtidig får selvstændige adgang til at tegne kapitalpensioner.

Men vi vil også prøve på anden måde at fremkalde en forøget opsparing med sigte på alderdommen. Vi mener, der er behov for at kulegrave hele vores pensionssystem. Der er grupper, som har gode pensionsordninger, men der er sandelig også andre, som slet ingen har. Det skal vi søge at rette op på, sådan at vi ad den vej kan forøge den samlede opsparing til pensionsformål.

Regeringen lægger vægt på at få skabt den rigtige balance og det bedst mulige forhold mellem den offentlige og den private sektor.

Jeg ved godt, at relationerne på skatteområdet nok aldrig bliver helt gnidningsfrie. Men det er mit håb, at skattereformen vil medvirke stærkt til, at borgerne vil føle, at vi får en mere rimelig indkomstbeskatning i fremtiden. Vi fjerner mulighederne for en række af de former for skattetækning, som har været en alvorlig anstødssten for mange mennesker. Borgerne får lov til at beholde en større del af en indtægtsstigning – det tror vi er et vigtigt princip – og der sker jo altså en lettelse af skattetrykket fra indkomstskatten.

På en lang række områder tror vi der kan skabes bedre effekt og også bedre kvalitet gennem det moderniseringsprogram, vi gennemfører i disse år. Der skal ikke være tvivl om sigtet: det må være at give en bedre publikumsbetjening, uden at det kommer til at koste mere. Det er f.eks. et led i denne moderniseringsproces, at regeringen nu agter at foretage en omlægning af arbejdsfordelingen mellem post- og telegrafvæsenet og telefonselskaberne.

Jeg vil vende mig til et andet stort og vigtigt emne.

Regeringen lægger vægt på, at vi skal skabe bedre forhold i årene foran os for mennesker, som på den ene eller anden måde har brug for, hvad man kan kalde fysisk hjælp fra det offentlige. Det kan dreje sig om syge eller om ældre mennesker, hvis evne til at klare sig selv er nedsat. Der har i alt for høj grad været en tendens til i disse situationer kun at vælge institutionsløsninger: hospitalsindlæggelse og plejehjem. Det er åbenbart, at der er tilfælde – endog mange tilfælde – hvor institutionsløsningen er den eneste mulighed. Men ofte tror vi det ville være langt bedre, hvis vi fik andre – mere individuelle – løsninger. Der er mennesker, som vi i dag henviser til plejehjem, som godt kunne klare sig i deres vante omgivelser, hvis vi i tilstrækkelig grad stiller visse former for hjælp og overvågning til rådighed for dem. Og hvis vi indretter os på det, er der en hel del af de tilfælde, som i dag fører til hospitalsindlæggelse, som

godt kunne klares af den praktiserende læge og kommunen, så den syge kan blive i alt fald længst muligt i sit hjem – og måske endda til en vis grad passe sit arbejde.

De, der har brug for hjælp, må have ret til og bedre mulighed for selv at vælge mere individuelle løsninger og dermed få følelsen af en normal tilværelse i kontakt med dem, de kender og holder af. Vi skal løse vore sundhedsopgaver som vore andre offentlige opgaver så tæt på borgerne som muligt. For opgaverne skal løses ud fra ønsket om en samlet indsats – og det tror vi er vigtigt – på tværs af administrative skel. Derfor vil kommunerne blive et afgørende fundament i den sundhedsreform, der vil blive lagt op til i det kommende år.

Miljøproblemerne er noget, vi alle sammen er i berøring med i dagligdagen. Vi har brug for godt vand, vi skal kunne spise vores mad uden frygt for, at det skader vores helbred. Vi ønsker at værne om naturen, så balancen i den ikke bliver ødelagt. Og derfor skal vi selvfølgelig fortsætte med en aktiv og effektiv miljøpolitik.

Jeg tror, vi alle lægger stor vægt på, at det i videst muligt omfang sker i snævert samarbejde og i forståelse med erhvervslivet. Forureningsbekæmpelsen skal sandelig være effektiv, men vi skal også søge at undgå, at den lægger for snærende bånd på vore virksomheder eller belaster dem med, hvad jeg vil kalde unødigt høje omkostninger. Opgaven er hele tiden at søge en brugbar og rimelig balance mellem det, vi opnår, og omkostningerne ved at opnå det.

Vi skal sørge for, at erhvervslivet får mulighed for at tilpasse sin struktur til

fremtidens krav. Derfor skal vi bl.a. ændre landbrugslovgivningen, så der bliver bedre tilpasningsmuligheder for erhvervet, samtidig med at den økonomiske og sociale aktivitet i landdistrikterne fremmes, så vi kan undgå en affolkning af de små samfund i landdistrikterne.

Meget taler vel i virkeligheden for, at vi bliver hjulpet af udviklingen. Vi står midt i en rivende teknologisk udvikling – og rigtigt anvendt er den nye teknologi netop miljøvenlig.

Der er også andre gode grunde til, at vi skal gøre, hvad vi kan, for at være i spidsen i den teknologiske udvikling. Fremtiden for den danske økonomi ligger i høj grad i, at vi er med i alt dette her og får os placeret i nogle af de utallige nicher, udviklingen efterhånden vil skabe. Anvendelsen af den ny teknologi kan på mange måder blive en hjælp for erhvervslivet. Og det må naturligvis præge folketinget og regeringen i vore dispositioner og vor planlægning. Lad mig blot som et eksempel på, hvor mangeartede mulighederne er, nævne, at vi ved hjælp af informationsteknologien kan lave en børsreform, som vil gøre det mere tillokkende at investere i erhvervslivet.

Men alt dette her er et perspektiv, som selvfølgelig ikke alene vedrører vore arbejdspladser og virksomheder. Den ny teknologi kan på mange måder bruges til at forbedre vores hverdag og give mennesker nye valgmuligheder.

Regeringen lægger f.eks. vægt på at få Danmarks Radios monopol brudt, så vi alle sammen kan få gavn af større udbud og en sund konkurrence. Vi skal hurtigst muligt have skabt grundlag for et landsdækkende TV 2 uafhængigt af

Danmarks Radio. Derudover skal vi snarest – og det haster – have skabt klarhed over forholdene for lokal-TV efter forsøgsperiodens udløb. Etableringen af et hybridnet giver på én gang et skub fremad i den teknologiske udvikling både for private og for offentlige virksomheder og åbner mulighed for at få TV-udbuddet suppleret med udenlandske programmer.

Men regeringen ser også andre nye muligheder for at udnytte den ny teknologi i oplysningens og kulturformidlingens tjeneste. Vi har f.eks. et nationalmuseum, hvis samlinger er ret enestående. Det er der da også mange mennesker som allerede har stor glæde af i dag, men vi tror, vi kan udnytte det helt anderledes – og andre eksempler end nationalmuseet vil kunne nævnes – hvis vi moderniserer det og tager ny teknologi i anvendelse. Det vil give os mulighed for at anskueliggøre nationalmuseets samlinger på en helt ny måde og kommunikere en strøm af kvalitetsprodukter ud til skoler, organisationer og andre, som vil kunne få direkte del i den viden, der i dag er samlet i national museets montrere og gemmer. Det er selvfølgelig et projekt, der ikke er gratis, så det må føres ud i livet over en årrække. Men det kan løses, tror regeringen, gennem et samarbejde mellem det offentlige og private bidragsydere – en form for samarbejde, som nok også kunne være værdifuld på andre områder.

Regeringen ser i høj grad den teknologiske udvikling som en strøm af nye muligheder, der kan bidrage til at gøre tilværelsen lettere og mere nuanceret for alle i det danske samfund. Vi lukker ikke øjnene for, at den ny teknologi kan stille os over for problemer, og at de enkelte mennesker kan nære frygt for nogle af dens konsekvenser. Mulighederne for misbrug af registrering eller konsekvenserne af gensplejsning er eksempler, vi allerede er stødt på og må arbejde med – og flere vil dukke op.

Det er problemer, vi skal finde en løsning på, for det må ikke gå sådan, at frygten

for uønskede konsekvenser hindrer os i at deltage i den teknologiske udvikling og f.eks. udnytte de store muligheder for større og mere miljøvenlig produktion, som gensplejsningen åbner for.

Respekten for det enkelte menneske og dets frihed og retssikkerhed er noget helt afgørende for firkløverregeringen og dens partier. Den respekt skal ikke alene gælde alle danske; den skal også omfatte mennesker, som vi for kortere eller længere tid har givet ophold her i landet – hvad enten det drejer sig om fremmedarbejdere, flygtninge eller andre.

Det er en kendt sag, at den store tilstrømning af flygtninge, som er søgt hertil under den ny flygtningelovgivning, har skabt problemer. De organer, der skal tage sig af asylansøgningerne, er ved at give op over for en næsten uløselig opgave. Det er en sag, som vi må finde en løsning på hurtigst muligt.

Men de flygtninge og de fremmedarbejdere, som vi har taget imod, skal vi behandle ordentligt, og de af dem, der ønsker at blive her i landet, skal vi hjælpe med at tilpasse sig og finde en plads midt i den danske befolkning. Det er vor opfattelse, at det er en opgave, som bedst kan løses af de mennesker, som flygtningene lever imellem, og derfor har det været glædeligt at se, hvordan folk rundt om i landet har sluttet sig sammen for på stedet at gøre en aktiv medmenneskelig indsats.

Den tryghed og den sikkerhed for vores frihed og fred, som hver enkelt af os ønsker at opnå, er ikke noget, vi kan skabe på egen hånd. Vi er i den senere tid i nogle hæslige glimt blevet mindet om, at vi lever i en verden, som ikke er

fredelig. Vi har måttet erfare, at der er grupper, som ikke vil respektere vort ønske om at leve i fred og fordragelighed med de mennesker, som lever i andre lande og andre verdensdele. Det fortæller os nok, at vi er nødt til at skærpe vor egen årvågenhed. Men det fortæller os også, at vi har brug for at arbejde sammen med andre lande. Den internationale terrorisme står det enkelte land svagt over for; den kan kun bremses, hvis vi kan løse opgaven sammen med andre lande.

Jeg er ikke i tvivl om, at vi alle nærer en ægte og dybtgående frygt for en ny storkrig og for den katastrofe, den ville føre til, hvis den udviklede sig til en atomkrig. Derfor skal vi udnytte enhver mulighed for at begrænse rustningerne og formindske atomtruslen. Vi skal bruge alle de muligheder, vi har i FN, i NATO, i EF og i det nordiske samarbejde, for at bidrage til afspænding i verden. For en tilnærmelse mellem landene kan opnås gennem mange kanaler. Men regeringen lægger afgørende vægt på, at vi udfolder de bestræbelser på en sådan måde, at vi ikke sætter de garantier for vor egen sikkerhed og selvstændighed over styr, som vort medlemskab i NATO skulle give os.

Jeg håber, at et flertal i folketinget deler det ønske og vil bidrage til, at de beslutninger, der træffes om vor sikkerheds- og udenrigspolitik, ikke kommer til at afsvække vor troværdighed som loyal samarbejdspartner i NATO. Det er regeringens overbevisning, at vi på den måde bedst skaber sikkerhed for os selv, samtidig med at det er det bedste bidrag, vi kan yde til en reel afspænding.

Vi har betydelige fordele på det økonomiske område af at være medlem af EF. Men efter regeringens opfattelse rækker vor interesse i at deltage i det europæiske samarbejde langt videre end til det rent økonomiske. Samarbejdet i EF har bragt os langt bort fra fortidens splittede og nationalistiske Europa.

Der er et stærkt ønske om at gøre samarbejdet inden for EF stærkere og mere effektivt, og det forhandles der om i øjeblikket. Vi har fra dansk side vore ønsker med hensyn til det fremtidige samarbejde; de er bl.a. præciseret i dagsordener, som er vedtaget her i folketinget.

Det er regeringens håb, at vi i de kommende måneders forhandlinger kan fastholde vore grundlæggende synspunkter og samtidig være i stand til at vise så megen forståelse for andres forslag, at der kan opnås et resultat, som er acceptabelt for samtlige medlemslande. En konstruktiv og imødekommende holdning ud fra vore grundlæggende synspunkter vil efter vor opfattelse bedst sikre, at vi kan bevare de store fordele, vi har gennem vort medlemskab i EF.

Vi har gennem mange år set, hvordan religiøse og racemæssige modsætninger har ført til uhyggelige eksplosioner af voldelig og blodig karakter rundt om i verden. Det har medført store menneskelige lidelser, og det har også ført til strømme af flygtninge, og flere af disse områder har været arnesteder for international terrorisme. Vi har også erfaret, at når et område først er kommet i brand, kan det være næsten umuligt at få branden slukket igen.

Der er i dag en voksende frygt for, at mangelen på udvikling i Sydafrika kan udløse en blodig og tragisk eksplosion. Derfor er det rigtigt og nødvendigt, at der internationalt gøres forsøg på at presse regeringen i Sydafrika til at indlede en reel dialog med det farvede flertal og gennemføre reformer, som kan sikre en fredelig udvikling. Vi vil fra dansk side støtte sådanne bestræbelser. Det er ved at være en hastesag.

Jeg har i dag koncentreret min redegørelse om de bredere aspekter af den politik, regeringen og dens partier ønsker at føre i den kommende tid. Hvad angår vore mange konkrete forslag, skal jeg henvise til den skriftlige del af redegørelsen.

Vi vil i det kommende år komme til at stå over for store og krævende opgaver i folketinget. Den skattereform, et stort flertal i tinget aftalte i foråret, skal udmøntes i konkret lovgivning. Vi skal, som jeg nævnte, formentlig i løbet af folketingsåret tage stilling til forslag om styrkelse af samarbejdet i EF. Vi skal tage stilling til udviklingen på TV-området. Vi skal have truffet de endelige beslutninger om en fast forbindelse over Store Bælt. Vi skal i gang med at løse flaskehalsproblemerne på arbejdsmarkedet. Vi skal fortsætte arbejdet med at gøre vort undervisningsystem mere smidigt og mere effektivt. Vi skal have klaret de problemer, som den fortsatte strøm af flygtninge har skabt. Og vi skal videreføre og om nødvendigt justere den økonomiske politik, så vi kan få en bedre betalingsbalance og en større beskæftigelse. For nu blot at nævne en række eksempler.

Hvis vi i fællesskab træffer de rigtige beslutninger, kan de tilsammen være med til at gøre tilværelsen bedre og mere perspektivrig for os alle.

Regeringen indbyder ved folketingsårets begyndelse alle folketingets medlemmer til at være med i et konstruktivt samarbejde om løsningen af disse opgaver. Må jeg foreslå, at vi indleder det nye folketingsår med et trefoldigt leve for Danmark.

Danmark leve!

(Statsministerens opfordring besvaredes med et trefoldigt hurra).

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Det Konservative Folkeparti, Folketingstale, Taler om velfærdsstaten, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-schlueters-aabningstale-1985>